

Concept-teksten
Stadsontwikkelingsplan
Batenburg.

Hoofdstuk 2: De geschiedenis van Batenburg

Batenburg, is oud, heel erg oud! Maar het oude, tot de verbeelding sprekende verhaal dat Batenburg gesticht is door de Keltische prins Bato, die de Romeinen “kortwiekte” en daarom de scharen invoerde in het stadswapen, is naar het Rijk der Fabelen verwezen. Maar ondertussen kan geen enkele geschiedschrijver of archeologisch onderzoeker aangeven hoe oud deze kleine, rustieke stad, gebouwd op een oeverwal langs de Maas, nu feitelijk is. Ook de Blauwe Steen geeft het antwoord niet. Deze gerechtssteen, in werkelijkheid een ca. 75 cm dik blok roodachtig graniet, ligt op de noordwesthoek van de kruising Grootestraat en Kruisstraat. Batenburg kreeg in 1349 stadsrechten, maar aangenomen wordt dat het stadje die rond het jaar 1000 ook al had. Het was een Rijksleen (een grondgebied, geleend van de Duitse keizer), waartoe ook de kerspels (parochies) Horssen en Leur behoorden. Het werd bestuurd door de Heren van Batenburg, bannerheren die, als leenheren van de Duitse keizer, machtig genoeg waren om zich niets van de hertog van Gelre of die van Brabant aan te trekken. Sinds 1664 is er sprake van een Gelders leen. Het geslacht Van Batenburg wordt reeds in 1080 vermeld.

Tot Batenburgs grondgebied behoren vanouds ook de buurtschappen Lienden en De Laak; de eerste ten oosten en de ander ten westen van het stadje gelegen. De “kernen” waaraan ze hun naam ontleen bestaan uit een kleine groep nabij of in de dijkellingen gelegen boerderijen en (toenmalige) keuterwoningen (waarvan er inmiddels een aantal is verdwenen).

Het kasteel van de Heren Van Batenburg, rond 1250 gebouwd op een motte (kunstmatige heuvel), is - getuige de restanten ervan - eeuwenlang een indrukwekkende woonplaats geweest. In de Franse tijd, eind 18de eeuw, veranderde het fraaie kasteel door brandstichting in 1794 echter in een ruïne. De laatste Heren van Batenburg (de vorsten Van Bentheim-Steinfurt) bestuurden hun Gelderse bezit vanaf het begin van de 18de eeuw op afstand. Tot 1945, want toen werd de ruïne met alle landerijen (ooit zo'n 40% van het grondoppervlak) van de heerlijkheid Batenburg door de Staat verbeurd verklaard. In 1953 werd de ruïne voor een symbolisch bedrag overgedragen aan de Stichting “Vrienden der Geldersche Kasteelen”.

Batenburg is oud, en kent nog vele overblijfselen van de Heren van Batenburg en hun heerlijke rechten. Tegenover de ingang van het kasteel vinden we het tol- en toegangshuis tot Batenburg en het kasteel (tol- en veerrecht); op de Molendijk staat de 18de- eeuwse gesloten standerdmolen (molenrecht); in de Grootestraat komen we op nr. 13 De Munte tegen (waar het muntrecht – soms op een bedenkelijke manier - werd uitgevoerd); Kerkstraat 11 is een van oorsprong 16de- eeuws huis dat lange tijd als gerechtsgebouw heeft gediend en op enige afstand buiten de bebouwde kom bevindt zich de eeuwenoude Eendenkooi (kooikersrecht).

In 1818 werd Batenburg een gemeente, die tot 1984 zelfstandig bleef. Op 1 januari van dat jaar werden de gemeenten Batenburg en Wijchen samengevoegd. Deze nieuwe gemeente Wijchen voert sindsdien het Batenburgse stadswapen. Het Batenburg van 1830 leek sterk op een feodale gemeenschap, waarin “de heer” of zijn rentmeester voor veel inwoners de dienst uitmaakte. Werkgelegenheid was er in Batenburg nauwelijks, buiten de landbouw en de aloude dienstbaarheid aan de kasteelheer. Een enkele maal is geprobeerd om een leerlooierij op te zetten. Ook was er ooit een zeepziederij gevestigd. Pogingen in het verleden om een steenfabriek te beginnen leden schipbreuk.

Het aantal inwoners van Batenburg, 672 per 1 januari 2013, is op de dag van vandaag ongeveer gelijk aan het inwonertal van zo’n 200 jaar geleden, hetgeen niet zo heel vaak voorkomt in Nederland. Het geeft maar aan dat in ieder geval in dat opzicht de tijd heeft stilgestaan. Het klooster dat in 1882 aan de Grootestraat werd gesticht om katholieke meisjes onderwijs te geven, is - na ook een korte “industriële” beleving (in de zestiger jaren werd er het confectieatelier STECO in gevestigd) - inmiddels alweer gesloopt. Na de herindeling van Batenburg bij de gemeente Wijchen werd het uit 1912 daterende gemeentehuis aan de Grootestraat, na nog een korte periode als peuterspeelzaal “Tweety” te hebben gefungeerd, opgenomen in de uitbreiding van gemeenschapshuis “De Hostert”.

Batenburg heeft een beschermd stadsgezicht gekregen en de ruïne van het ooit zo vermaarde kasteel, die tot ver in de vorige eeuw nog als een “puin hoop” werd omschreven, is goed geconserveerd en is nu een “parel” waar de Batenburgers trots op zijn. Batenburg is een mooi geconserveerd stadje, waarin het Romeinse / stedelijke stratenpatroon goed bewaard is gebleven en tal van monumenten getuigen van een roemrucht verleden.

Hoofdstuk 3: Monumenten en erfgoed

Batenburg heeft een groot aantal rijks-, en gemeentelijke monumenten. Deze geven aan de stad een heel eigen en bijzonder karakter. Door zijn geschiedenis heeft Batenburg enerzijds een deftige en stedelijke uitstraling en anderzijds een dorps en landelijk aanzicht. Dit karakter en deze eigenheid hebben ertoe geleid dat Batenburg de status van beschermd stadsgezicht heeft gekregen. Dat moet gekoesterd worden, maar levert voor de inwoners soms ook (financiële) problemen op. Die zijn niet altijd oplosbaar, omdat het beleid voor het behoud en onderhoud van monumenten aan strenge (rijks-)regels is gebonden.

Wel kan worden gezorgd voor het aanbrengen en goed onderhouden van straatmeubilair zoals banken, borden, lantaarns en afsluitpaaltjes. Dat moet in overeenstemming zijn met de kwaliteiten van het historische centrum.

1. De Kasteelruïne

De kasteelruïne is het meest aansprekende monument in Batenburg. Het heeft zijn oude grootsheid als woning van de Heren van Batenburg weliswaar verloren, maar daar staat tegenover dat het binnenterrein van die ruïne zich prachtig leent voor een aantal activiteiten vanuit/door de Batenburgse bevolking, zoals de Batenburgse Dag, de tweejaarlijkse Zeskamp, theatervoorstellingen, enz. Het wil er bij de Batenburgers echter niet goed in, dat zij voor evenementen die geen winstoogmerk hebben een fors bedrag moeten neertellen voor het gebruik van het ruïneterrein. Zij zien daarvoor in de plaats graag een andere regeling.

Daarnaast kunnen de kasteelruïne en de nabije omgeving op een aantal punten nog worden verbeterd en verfraaid. Hierbij valt te denken aan:

- het aanbrengen van fonteinen en nestelplaatsen in de gracht rondom en het plaatsen van nestkasten op de ruïne. Fonteinen kunnen er voor zorgen dat het water zuurstofrijker wordt en derhalve een beter leefmilieu biedt voor vissen en vogels;
- het aanbrengen van sfeerverlichting en uitlichten van de ruïne;
- de aanleg van een heemtuin op de plek van de oude kasteeltuin.

Ook zouden de Batenburgers graag zien dat de ruïne wat makkelijker te bezoeken is. Een openstellingsregeling zou daarvoor uitkomst kunnen bieden. Grenzend aan de ruïne ligt het Hertenkamp. Dit dierenverblijf moet toegankelijker worden voor de Batenburgse bevolking. Op termijn zou de ontwikkeling kunnen leiden tot een kinderboerderij. De eerder noodzakelijke vernieuwingen aan het verblijf (o.a. vervanging hekwerk) zouden meegenomen kunnen worden in de ontwikkeling van de kasteeltuin.

2. De Kerken

Zoals overall, loopt ook in Batenburg het kerkbezoek terug. Op de middellange - en zeker de lange termijn is de kans daarom groot dat de beide Batenburgse kerken nog maar zeer beperkt gebruikt zullen worden voor normale en bijzondere diensten. Wat onveranderd blijft, is de financiële last vanwege langdurige aflossing en rentebetaling voor de uitgevoerde

restauraties van de monumentale gebouwen. Dat is een blijvend aandachtspunt. Het is te overwegen om voor het beheer van de R.K.-Kerk, net zoals bij de N.H.-Kerk die ondergebracht is in de Stichting "Oude Gelderse Kerken", een stichting in het leven te roepen. Die zou dan ook moeten onderzoeken of door multifunctioneel gebruik van de gebouwen een lastenverlichting is te realiseren.

3. Het Kerkhof

Op het R.K.-Kerkhof bevindt zich een grafmonument ter nagedachtenis van de stichters (financierders) van de R.K.-Kerk en de twee eerste pastoors van de R.K.-parochie in de laatste decennia van de 19^e eeuw. Dit gemeentelijk monument toont ernstige tekenen van verval en is dringend aan restauratie toe. Alle pogingen om die opknopbeurt gefinancierd te krijgen zijn tot op heden mislukt. Herstel en behoud van het monument zal daarom wellicht gestalte moeten krijgen door particulier initiatief. Voor een tegemoetkoming in de kosten zal moeten worden nagegaan of er wellicht niet toch nog ergens een potje voorhanden is.

4. De Eendenkooivoer

De Batenburgse Eendenkooi dateert uit de middeleeuwen en is een Rijksmonument dat, zoals vanouds, niet vrij toegankelijk kan zijn. Daarom blijft er behoefte om op gezette tijden rondleidingen te organiseren op deze historische plek.

Actie- en aandachtspunten Monumenten en Erfgoed.

Probleem / thema	Resultaat	Actie(s)	Partners
1. Kwaliteit, volledigheid en eenvormigheid van straatmeubilair laat te wensen over	Verfraaiing stadscentrum	Plaatsing en onderhoud van straatmeubilair, zoals banken, borden, lantaarns, afsluitpalen, enz. in overeenstemming brengen met de kwaliteiten van het historische centrum.	Gemeente Wijchen
2. Huur binnenterrein ruïne voor niet-commerciële doeleinden is voor Batenburgers veel te hoog	Toegankelijkheid van de ruïne voor de inwoners vergroten.	Bevorderen dat voor de organisatie van niet-commerciële activiteiten voor de Batenburgse bevolking het binnenterrein van de ruïne tegen een acceptabele vergoeding beschikbaar wordt gesteld.	Stichting Geldersch Landschap & Kasteelen
3. Op en rond de ruïne zijn nog veel verbeteringen aan te brengen	Verbetering en verfraaiing van de ruïne en zijn omgeving.	Aanbrengen van fonteinen en nestelplaatsen in de gracht rondom en het plaatsen van nestkasten op de ruïne. Aanbrengen van sfeerverlichting en uitlichten ruïne Aanleg van een heemtuin op de plek van de oude kasteeltuin.	Stichting Geldersch Landschap & Kasteelen Gemeente Wijchen
4. Kasteelruïne is alleen op verzoek en bij aanwezigheid van de beheerder toegankelijk.	Toegankelijkheid van de ruïne vergroten.	Een openstellingsregeling voor het bezoeken van de ruïne vaststellen.	Stichting Geldersch Landschap & Kasteelen
5. Het hertenkamp is aan een opknopbeurt toe en zou moeten worden omgevormd tot een kinderboerderij.	Behoud hertenkamp en aantrekkelijkheid ervan vergroten.	Onderhoudsplan opstellen en activeren. Langetermijnvisie opstellen.	Bestuur Hertenkamp Stichting Geldersch Landschap & Kasteelen Gemeente Wijchen
6. Door ontkerkelijking loopt op termijn de instandhouding van de kerkgebouwen gevaar.	Instandhouding monumentale kerkgebouwen.	Voor het beheer van de R.K. -Kerk een stichting in het leven roepen die ook multifunctioneel gebruik van de kerkgebouwen moet onderzoeken.	Kerkbestuur Gemeente Wijchen
7. Het monumentale graf op de R.K.-begraafplaats toont tekenen van verval en moet worden hersteld.	Instandhouding grafmonument.	Herstel en onderhoud van het grafmonument met behulp van particulier initiatief. Nagaan of fondsen beschikbaar zijn voor een tegemoetkoming in de kosten.	Gemeente Wijchen Kerkbestuur Vrijwilligers Batenburg
8. De Eendenkooi dient toegankelijk te blijven voor het publiek.	Toegankelijkheid Eendenkooi behouden.	Handhaven van de periodieke rondleidingen op de Batenburgse Eendenkooi.	Stichting Geldersch Landschap & Kasteelen

Hoofdstuk 4: Batenburgse Jeugd

Wie de jeugd heeft, heeft de toekomst; en dat geldt zeker voor zo'n kleine gemeenschap als Batenburg! Vandaar dat het van belang is om te weten en te erkennen wat de jongste inwoners van Batenburg vinden van hun stad en hoe zij naar de toekomst kijken.

1. Wonen in Batenburg

De Batenburgse jeugd (tussen de 20 en 30 jaar, maar ook al de nog wat jongere) geeft te kennen graag in Batenburg te willen blijven wonen. Maar dan moeten er wel passende en betaalbare woonmogelijkheden zijn. Het merendeel van die jeugdige woningzoekenden wil graag een starterswoning kopen. Ook zelfbouw zou een optie zijn echter dat is steeds minder aantrekkelijk geworden doordat de prijs voor bouwgrond inmiddels is opgelopen tot zo'n € 300,- per m². Daarnaast is er vraag naar betaalbare huurwoningen. Daaraan zou bijvoorbeeld kunnen worden voldaan in de vorm van appartementen, waarbij gedacht wordt aan een verbouw van de Hostert wanneer die vrij mocht komen.

Dat de jeugd een kans moet krijgen om in Batenburg te blijven wonen is overigens niets nieuws. Er zijn in de afgelopen jaren twee handtekeningenacties gehouden, waaruit blijkt dat die behoefte er is. Deze petities zijn aan de gemeente aangeboden, maar tot op heden is niet duidelijk wat die er mee heeft gedaan om tegemoet te komen aan de wensen van jonge Batenburgse woningzoekenden. Een permanente woningbehoefte registratie zal wellicht meer effect kunnen sorteren. En bij de woningtoewijzing zou dan een transparant systeem moeten worden gehanteerd, waarbij inwoners van Batenburg de eerste keus hebben. In ieder geval moeten vrijkomende en nieuwe starterswoningen op de eerste plaats aan jonge Batenburgers worden toegewezen en vervolgens pas aan woningzoekenden van buitenaf.

Met betrekking tot het vorenstaande doet zich overigens nog het probleem voor, dat uitvoering van het volkshuisvestingsbeleid (behoefte aan woningen) een taak is van de Gemeente Wijchen en dat het woningtoewijzingsbeleid (aanbod van huurwoningen) een verantwoordelijkheid is van Woonstichting De Kernen waarvan de Gemeente Wijchen geen deel uitmaakt. Daardoor kunnen beleidsvisies en –maatregelen uiteenlopen, hetgeen tot onwenselijke ontwikkelingen leidt. De laatste jaren is immers de trend zichtbaar, dat de woonstichting vrijgekomen huurwoningen (ook starterswoningen en seniorenwoningen) te koop aanbiedt, waardoor het aantal beschikbare huurwoningen afneemt. Dit staat haaks op de gemeentelijke taak om te voorzien in voldoende passende huisvestingsmogelijkheden. Dit zou kunnen worden opgelost door overname van het Batenburgse woningcontingent van de woonstichting (zo'n 45 huurwoningen) door de Gemeente Wijchen.

De belangrijkste vragen en aandachtspunten voor de huisvesting van jongere Batenburgers op een rij:

- De leegloop uit een kleine kern zoals Batenburg versterkt het verlies aan huurmogelijkheden, omdat vrijkomende woningen aan woningzoekenden van buiten

Batenburg worden verhuurd of verkocht. Er ontstaat daardoor een negatieve spiraal. Door het handhaven van het contingent aan huurwoningen voor Batenburgse woningzoekenden kan dit grotendeels worden voorkomen;

- Bij het zoeken naar betaalbare woonruimte (zowel huur als koop) in de eigen woonplaats dienen Batenburgse woningzoekenden voorrang te krijgen;
- De discussie over de toekomst van Gemeenschapshuis de Hostert is op dit moment in volle gang. De kans bestaat dat het dorpshuis naar een andere locatie in Batenburg wordt verplaatst. Mocht dat gebeuren, dan wordt voorgesteld om de bestaande Hostert te verbouwen tot kleine wooneenheden c.q. appartementen;
- Woningssplitsing zou moeten worden bevorderd en in ieder geval niet mogen worden verhinderd. Indien mogelijk heeft woningssplitsing prioriteit boven nieuwbouw;
- Er is behoefte aan een extra (hoog) starterskrediet voor aankoop van een woning in de eigen stad;
- Er wordt gevraagd om bouwgrond te reserveren om te voorzien in betaalbare mogelijkheden tot zelfbouw;
- Nieuw- en verbouw moeten qua vormgeving in overeenstemming zijn met de allure en het aanzicht van het oude centrum.

2. Verkeer & vervoer

De opgroeiende jeugd van Batenburg is voor vervolgonderwijs aangewezen op enkele grotere plaatsen in de omgeving, met name Wijchen en Druten. De dagelijkse tocht naar school wordt gemaakt per fiets/bromfiets of, zo mogelijk, per openbaar vervoer.

Fietsroutes

Het merendeel van de Batenburgse leerlingen in het voortgezet onderwijs fietst op de schooldagen op en neer naar Wijchen. Dat is op dit moment geen prettige verbinding; er is duidelijk behoefte aan een veilige fietsroute tussen Batenburg en Wijchen die goed verlicht is, zodat de jeugd niet over de (verkeersonveilige) Gordenaars en de Dreef hoeft te fietsen. Er is een fietspad dat onder de A50 door naar Wijchen voert, maar dit pad is slecht verlicht en het ligt nogal afgelegen. Een deel van de Batenburgse leerlingen volgt in Druten onderwijs, en ook aan een veilige fietsroute tussen Batenburg en Druten is behoefte.

Buurtbus

Veel inwoners van Batenburg, vooral de schoolgaande jeugd (maar ook ouderen en degenen die geen rijbewijs hebben) zijn voor hun mobiliteit afhankelijk van het openbaar vervoer. Daarom: de Buurtbus moet blijven! De huidige dienstregeling laat echter nogal te wensen over. Bovenaan het verlanglijstje staan een extra buurtbus om 6:30 uur om op tijd op school te kunnen zijn, en één om 18:30 uur om met de buurtbus ook weer thuis te kunnen komen. Voorts wordt gevraagd om de buurtbus van 14:00 te laten stoppen bij Mozaïek (VMBO). Een extra stopplaats dient te worden gecreëerd bij de Veenseweg (Havo/VWO). Veel scholieren zijn om 14.30 uur uit en hebben dan een extra wachttijd van anderhalf uur voordat zij naar

huis kunnen. Met de voorgestelde aanpassingen is ook de schooljeugd die heen en weer naar Nijmegen of verder moet niet langer afhankelijk van de fiets of van een goedwillende ouder die ze kan brengen of halen.

3. Recreatieve voorzieningen

De jeugd in de leeftijdsgroep van 12 tot 17 jaar geeft aan, dat in Batenburg recreatieve voorzieningen worden gemist. Als eerste wordt daarbij genoemd het strandje aan de Oude Maas; dat is ondanks de plannen die er waren nog steeds niet aangelegd. De ideeën die men daar over heeft, kunnen op korte termijn vrij gemakkelijk verwezenlijkt worden door het storten van de benodigde m³'s zand. Vanaf het midden van het strandje kan dan, als verdere recreatieve inrichting, naar de overkant toe een trekvlot worden gerealiseerd.

Ook heeft de jeugd gevraagd om een natuurspeelplaats aan te leggen. Een dergelijke speelplaats met "natuurlijke speeltoestellen" zoals omgevallen boomstammen, hoogteverschillen, enz. is bij het strandje en aan de rand van het natuurgebied op de Bovenwerd gemakkelijk te realiseren. De jeugd geeft ook aan dat die graag een skatebaan of fietscrossbaan wil. Die kan wellicht worden gerealiseerd in combinatie met de aanleg van het strand. Voorts is geopperd om in Batenburg een stenen pingongtafel te plaatsen. De jeugdige Batenburgers zien ook graag dat er wat meer binnen activiteiten georganiseerd gaan worden. Daarbij wordt vooral gedacht aan sportactiviteiten zoals zaalsporten en aan een groter aanbod van muzieklessen. Daarbij zouden dan ook de leerlingen van de basisschool kunnen worden betrokken.

Voor de jeugd onder de 12 jaar zijn er met de speelplaats op de Polshof en een speelvoorziening op het voormalige kloosterterrein wel plekken om te spelen maar het houdt niet over. Vooral de laatste heeft een ongelukkige ligging, is te klein en geeft een rommelige indruk vooral als het groenonderhoud te wensen over laat. Het in goede staat houden en het uitbreiden van de speelvoorzieningen plus het vernieuwen van de toestellen is naar de toekomst toe dan ook wenselijk.

4. Hangplek

Sinds een aantal jaren heeft de jeugd de beschikking over een hangplek. Deze is echter alleen bedoeld voor de jeugdigen van 12 jaar en ouder. Nu geeft de 12-jarige jeugd aan dat die het jammer vindt dat die niet meer naar de jeugdsoos van de Basisschool mag en de oudere jeugd klaagt er over dat er teveel jongeren bij de hangplek rondhangen. Dit is een aandachtspunt voor nadere uitwerking. De oudere jeugd geeft aan de hangplek zelf te willen beheren. Dit gaat wellicht wat ver, maar er is wel iets te zeggen voor het creëren van een situatie waarin jongeren zelf een stukje medeverantwoordelijkheid dragen voor de eigen hangplek.

Actie- en aandachtspunten: Batenburgse Jeugd

Probleem / thema	Resultaat	Actie(s)	Partners
1. Om te kunnen voldoen aan de woningvraag is inzicht in de woningbehoefte noodzakelijk	Voldoen aan de woningbehoefte	Een registratie opzetten van specifiek Batenburgse woningzoekenden en hun woonwensen	Gemeente Wijchen Woonstichting De Kernen
2. Vrijkomende huurwoningen worden verkocht waardoor starters (en senioren) steeds minder huurmogelijkheden hebben	Voldoen aan de lokale woningvraag van starters (en senioren)	Handhaven van het huurwoningenbestand in Batenburg op het huidige niveau Daarnaast een transparant systeem voor woningtoewijzing en voorkeur voor jongeren die in de eigen stad willen blijven wonen	Woonstichting De Kernen
3. Volkshuisvesting en woningtoewijzing liggen bestuurlijk niet in één hand	Woningbehoefte vertalen in concrete volkshuisvestingsmaatregelen	Overname huurwoningcontingent van Woonstichting De Kernen door de Gemeente Wijchen	Gemeente Wijchen Woonstichting De Kernen
4. Door verplaatsing van de Hostert ontstaat ruimte voor volkshuisvesting	Uitbreiding woningvoorraad	Bij verplaatsing van de Hostert, het huidige gebouw omvormen tot kleine wooneenheden	Gemeente Wijchen
5. Om uiteenlopende redenen kan woningsplitsing worden overwogen	Uitbreiding woningvoorraad.	Woningsplitsing (ook bij leegstand) moet worden bevorderd, zeker niet verhinderd.	Gemeente Wijchen
6. Voor stimulering volkshuisvesting zijn financiële maatregelen voorhanden	Woonmogelijkheden bieden.	Voorzien in extra (hoog) starterskrediet voor aankoop van een woning in eigen stad	Gemeente Wijchen
7. Zelfbouw is een optie, maar bij de huidige grondprijzen niet	Woonmogelijkheden bieden.	Bouwgrond reserveren om te voorzien in betaalbare mogelijkheden tot zelfbouw.	Gemeente Wijchen
8. Ondoordachte nieuw- en verbouw zijn storend	Behoud historisch karakter	Vormgeving nieuw- en verbouw toetsen aan het historische karakter van Batenburg.	Gemeente Wijchen
9. Leegstand is uit het oogpunt van volkshuisvesting onwenselijk	Benutting woningvoorraad	Leegstand (ook in het buitengebied) wegwerken, alvorens nieuwbouw te plegen	Gemeente Wijchen
10. Veilige fietsroutes naar Wijchen en naar Druten laat sterk te wensen over	Verhoging verkeersveiligheid.	Bestaande routes zo nodig completeren en voldoende beveiligen en verlichten	Gemeente Wijchen Gemeente Druten
11. De dienstregeling van de buurtbus sluit niet altijd goed aan waardoor vervoersproblemen ontstaan	Verbeteren van de bereikbaarheid voor leerlingen in het voortgezet onderwijs.	De dienstregeling van de buurtbus op een aantal punten aanpassen c.q. uitbreiden	Hermes / Breg
12. Het zandstrand aan de Oude Maas is nog niet aangelegd	Verhoging leefbaarheid	Uitvoering geven aan het inrichtingsplan voor de Oude Maas	Rijkswaterstaat Stichting Geldersch Landschap & Kasteelen
13. Voor verdere inrichting van het gebied rond het strand zijn meerdere wensen kenbaar gemaakt	Verhoging leefbaarheid	Mogelijkheden nagaan voor realisering van: - trekvlot naar de overkant - natuurspeelplaats - skatebaan c.q. fietscrossbaan	Rijkswaterstaat Gemeente Wijchen

		- stenen pingpongtafel	
14. Onderhoud en staat van de speelvoorzieningen in Batenburg	Voldoende veilige speelvoorzieningen voor de jongste Batenburgers	Onderhoud speelvoorziening Kloosterterrein verbeteren Uitbreiding speelvoorzieningen met een goede faciliteit bij het strandje	Gemeente Wijchen
15. Behoeft aan activiteiten in de vorm van binnensporten en muzieklessen.	Het bieden van ontspanning middels sport en spel	Mogelijkheden nagaan met de betreffende besturen	Sportverenigingen Schoolbestuur
16. Hangplek en jeugdsoos worden niet optimaal benut	Voor elke leeftijd is er ruimte voor een eigen plek	Toegankelijkheid van jeugdsoos en hangplek voor de verschillende leeftijdsgroepen nader bezien	Gemeente Wijchen
17. Jongeren willen de hangplek zelf beheren.	Het geven van eigen verantwoordelijkheid	Bezien in hoeverre sprake kan zijn van medeverantwoordelijkheid door de jeugd	Gemeente Wijchen Jeugd en ouders in Batenburg

Hoofdstuk 5: Senioren in Batenburg

Ook de oudere Batenburgers, en de inwoners met een beperking, zijn verknocht aan hun stadje, en willen graag zo lang mogelijk in Batenburg blijven wonen. Daarnaast zien we de trend dat men senioren zo lang en zo zelfstandig mogelijk in de eigen woonomgeving wil laten wonen. Om hieraan tegemoet te komen zijn meer aangepaste woonmogelijkheden en specifieke voorzieningen voor ouderen naar de toekomst toe noodzakelijk.

1. Seniorenwoningen

Woonstichting De Kern en beheert zo'n 15 seniorenwoningen in Batenburg, gelegen op 't Heufke, de Polshof en aan de Grootestraat op het terrein van het voormalige klooster. Dat aantal is niet toereikend om aan de toenemende vraag naar seniorenwoningen te voldoen. Bovendien zijn met name de woningen op 't Heufke en de Polshof erg gedateerd en dringend toe aan renovatie. Het ontbreken van voldoende aangepaste woningen voor ouderen of mensen met een beperking wordt als een ernstig gemis ervaren. Daar komt nog bij, dat vrijkomende seniorenwoningen door de woonstichting De Kern worden verkocht, waardoor het aanbod aan seniorenwoningen afneemt. Om aan de groeiende behoefte aan eigentijdse seniorenwoningen te voldoen zou dat aantal moeten worden uitgebreid, bij voorkeur en indien mogelijk op de Polshof en/of 't Heufke. Ook op het nu nog braakliggende terrein aan de Bredehof zou de realisering van nieuwe seniorenwoningen een optie kunnen zijn. Vrijkomende of nieuwe seniorenwoningen moeten op de eerste plaats aan senioren worden toegewezen, daarna eventueel aan Batenburgse startende woningzoekers en tenslotte pas aan woningzoekenden van buitenaf.

2. Ouderen(zorg)

De Batenburgers willen de voorzieningen ten behoeve van de zorg voor ouderen zoveel mogelijk in eigen huis en binnen handbereik hebben. Op de eerste plaats is het aan de Ouderenbond en de zorgaanbieders, waaronder MEER-Welzijn Wijchen, om in die behoefte te (blijven) voorzien. Om tot een goede afstemming van de zorg op te komen wordt gepleit voor het aanstellen van een coördinator ouderenzorg en -welzijn door MEER-Welzijn. Die zou minimaal één keer per week spreekuur moeten houden in de Hostert. Bij het zeker stellen van zorg op oudere leeftijd en bij lichamelijke en geestelijke gebreken gaat het om zowel fysieke als sociale zorg. Zo zullen er voorzieningen moeten komen om zelfredzaamheid te stimuleren en sociaal isolement te voorkomen. Domotica (woningen met technische zorgvoorzieningen) bieden hierbij nieuwe mogelijkheden. Het is daarbij belangrijk, dat het glasvezelnet zowel binnen de kern als in het buitengebied beschikbaar is.

De meeste ouderen beschikken niet over eigen vervoer voor bezoek van huisarts, ziekenhuis, therapie, of familiebezoek. Voor de gewenste mobiliteit speelt het seniorenvervoer daarom een belangrijke rol en dat dient uit het oogpunt van leefbaarheid gehandhaafd te worden.

Waar gewenste zorg- en hulpverlening vanuit de reguliere instellingen niet mogelijk is, is samenwerking met omliggende dorpen binnen de gemeente Wijchen een mogelijk

alternatief. De inwoners nemen dan zelf het initiatief om het gewenste te realiseren, te behouden dan wel uit te breiden. Afstemming en coördinatie van de verschillende acties die opgepakt moeten worden voor het behoud en de versterking van de voorzieningen voor de ouderen kunnen worden opgedragen aan een daarvoor in te stellen werkgroep.

Aandachtspunten voor een dergelijke werkgroep kunnen zijn:

- het evalueren van de taken en werkzaamheden van de aan te stellen stadscoördinator voor ouderenzorg en welzijn;
- het opzetten van een mantelzorggroep die ondersteund wordt met technische hulpmiddelen, onder andere bij hulpvragen door het alarmsysteem (wat op dit moment georganiseerd wordt vanuit het veraf gelegen Malden);
- het uitvoeren van een onderzoek onder de huidige en aankomende Batenburgse ouderen naar de behoeften aan ouderenzorg in de toekomst;
- draagvlak verwerven bij betrokken instellingen, zoals huisartsen, thuiszorg- en buurtzorginstellingen, de belangenorganisaties als KBO - Zonnebloem Wijchen - Stichting MEER-Welzijn Wijchen - mantelzorgers;
- het organiseren van activiteiten voor ouderen die buiten het bereik van de instellingen voor ouderenzorg en welzijnswerk vallen.

Actie- en aandachtspunten Senioren in Batenburg

Probleem / thema	Resultaat	Actie(s)	Partners
1. Door toenemende vergrijzing en afname van het aantal woningen zijn er onvoldoende passende seniorenwoningen	Voorzien in voldoende woonruimte voor senioren en inwoners met een beperking.	Voorzien in voldoende eigentijdse seniorenwoningen (ook voor inwoners met een beperking), bij voorkeur op 't Heufke, Polshof en event. Bredehof.	Woonstichting De Kernen Gemeente Wijchen
2. Een groot deel van de voorraad aan seniorenwoningen voldoet niet aan de eisen van deze tijd.	Woonkwaliteit en leefbaarheid verbeteren	Seniorenwoningen renoveren en aanpassen aan de eigentijdse behoeften van de senioren.	Woonstichting De Kernen
3. Een betere afstemming van de zorgvoorzieningen voor ouderen op de zorgbehoeften	Verbetering van de leefbaarheid	Aanstellen van een coördinator ouderenzorg en –welzijn plus een wekelijks spreekuur	MEER-Welzijn
4. De reguliere instellingen kunnen niet alle voorzieningen voor ouderen leveren die wenselijk zijn	Behoud/verbetering leefbaarheid voor ouderen	Een werkgroep instellen voor afstemming en coördinatie van de verschillende acties die nodig zijn voor het behoud en de verbetering van de voorzieningen voor de ouderen.	MEER-welzijn Leefbaarheids-groep Batenburg
5. De meeste ouderen beschikken niet over eigen vervoersmogelijkheden.	Verhoging mobiliteit van ouderen	Handhaven seniorenvervoer	Gemeente Wijchen

Hoofdstuk 6: Voorzieningen

Batenburg is een doorsnee leefgemeenschap van jonge kinderen, jeugdigen, volwassenen en ouderen. Elk van deze groepen is belangrijk voor een evenwichtige opbouw van de samenleving maar elk van deze groepen heeft ook zijn eigen specifieke behoeften en wensen wat betreft voorzieningen. Er moet naar worden gestreefd om deze voorzieningen op peil te hebben en te houden met het oog op een goede leefbaarheid nu en in de toekomst, zodat Batenburg een aantrekkelijke plaats blijft om in te wonen.

1. Basisschool/kinderopvang

Zeer belangrijk voor het behoud van de leefbaarheid is volgens de Batenburgers het in stand houden van basisschool St- Jan Baptist en de peuterspeelzaal Tweety. Want wanneer die voorzieningen voor Batenburg verloren zouden gaan, dan is het voor starters niet aantrekkelijk om in Batenburg te gaan of te blijven wonen; daarmee is ook de verwachting reëel dat inwoners (gezinnen met jonge kinderen) alsnog gaan verhuizen. Het is dus een grote wens van de Batenburgse bevolking dat de peuterspeelzaal en de basisschool behouden blijven en dat er daarnaast kinderopvang in Batenburg wordt gerealiseerd. Ideaal is als al deze voorzieningen onder één dak gehuisvest zouden zijn, dit heeft als voordeel dat de kinderen 's-middags bij de Buitenschoolse Opvang in de eigen woonplaats kunnen worden ondergebracht en dat ook de jongere, nog niet-schoolgaande kinderen in Batenburg opgevangen kunnen worden.

Een aandachtspunt is voorts dat het onderwijs in Batenburg aan de kwaliteitseisen blijft voldoen die van een goede basisschool verwacht mogen worden. Garant staan voor goed onderwijs en goede onderwijsvoorzieningen is een vereiste zodat de Batenburgse ouders en hun kinderen ook in de toekomst blijven kiezen voor hun eigen Batenburgse basisschool.

2. Dorpshuis

Gemeenschapshuis De Hostert voldoet qua grootte en functionaliteit niet meer aan de eisen van deze tijd. Daarom is er een discussie gaande over de toekomst van deze voorziening, waarbij verplaatsing naar een andere locatie binnen de stad niet moet worden uitgesloten. Één van de opties is het onderbrengen van De Hostert op de locatie van de peuterspeelzaal en de basisschool. In de op dit moment lopende discussies hierover wordt permanent gewezen op het feit dat het voortbestaan van de basisschool en De Hostert van wezenlijk belang is voor de leefbaarheid van de stad. Een samenvoeging van beide voorzieningen op één locatie wordt dan ook gezien als een wederzijdse versterking.

De nieuwe locatie van De Hostert moet tenminste voldoen aan de mogelijkheden die de huidige locatie biedt. Voor verdere invulling van de plannen is een pakket van eisen samengesteld dat op hoofdlijnen bestaat uit de volgende elementen:

- een grote zaal van minimaal dezelfde omvang met een vloer van dezelfde kwaliteit als de huidige zodat de uitvoering van alle gangbare activiteiten gewaarborgd blijven;
- een opslagruimte gelijk aan de twee opslagruimtes grenzend aan de huidige grote zaal voor berging van gymtoestellen, tafels en stoelen;
- twee kleedruimtes inclusief douchemogelijkheden;
- een bar, foyer en keuken, gelijk aan de huidige voorziening;
- een kantoorfaciliteit voor de beheerder;
- een aparte vergaderruimte gelijk aan de vergaderruimte op de eerste verdieping van de huidige Hostert;
- toiletten voor dames/heren en mindervaliden.

Inmiddels zijn de plannen verder uitgewerkt in samenspraak tussen school, de Hostert en de gemeente Wijchen. Verder verloop van de plannen loopt op dit moment parallel aan de realisatie van het stadsontwikkelingsplan. Voor hier geldt dat de plannen voldoen aan de wensen en behoeften zoals hier weergegeven. Voorts is bekend is dat eventuele verhuizing van de Hostert en aanpassing van de huidige basisschoollocatie op bezwaar stuit van omwonenden vanwege mogelijke parkeeroverlast. Van belang is dan ook dat voor de parkeerproblemen een passende oplossing moet worden gezocht.

3. Verenigingen, sportlocaties en activiteiten

Een bloeiend verenigingsleven is essentieel voor de sociale samenhang en de leefbaarheid in een kleine stad. De sportlocaties die zich binnen het stadje bevinden, zijn de ‘parels’ van de verenigingen. Het zijn ook ontmoetingsplekken voor de inwoners waar iedereen zich thuis moet kunnen voelen. Het belang voor de toekomst is er in gelegen dat de verenigingen hun bestaansrecht behouden. Dat is binnen een kleine gemeenschap geen gemakkelijke opgave. Samenwerken waar mogelijk, met behoud van ieders identiteit, is daarom geboden.

Lastenverlichting

Door het geringe inwonertal van Batenburg en het kleine aantal plaatselijke bedrijven zijn de inkomsten van de verenigingen uit contributies en sponsoring erg beperkt. Daarom zullen de clubs, als beheerder van hun sportlocaties, tot op zekere hoogte “selfsupporting” moeten zijn. Geconstateerd mag worden dat die inzet er ook is. Toch staan de verenigingen met een eigen clubgebouw, door het aanscherpen van kwaliteits- en milieueisen, voor zeer hoge uitgaven. Voor het voortbestaan van die verenigingen is het noodzakelijk dat ook hun financiële belangen en problemen worden onderkend. Lastenverzwaring voor de verenigingen mag daarom niet dubbelop gaan: enerzijds het terugdraaien van subsidies door de Gemeente vanwege de bezuinigingen en daarnaast de verenigingen belasten via een WOZ-aanslag voor hun clubgebouwen.

Informatie & promotie

Om inwoners zo goed mogelijk te informeren over en te betrekken bij verenigingsactiviteiten, is een goede informatievoorziening van belang. Het is in het huidige tijdperk van digitale informatievoorziening echter niet zo eenvoudig om doelgericht algemene informatie te verspreiden. Een mogelijke oplossing daarvoor zou op korte termijn gerealiseerd kunnen worden door het plaatsen van een activiteitenbord aan de invalswegen van de stadskern. Verenigingen zullen zichzelf, om belangstelling voor hun activiteiten te wekken, ook beter moeten presenteren bij de (nieuwe) inwoners. Dat zou kunnen door een gezamenlijk informatiepakket over verenigingen en hun activiteiten samen te stellen en dit periodiek te verstrekken aan de inwoners en ook aan de nieuwkomers in Batenburg.

4. Hulpdiensten

Een snelle en adequate beschikbaarheid van de hulpdiensten: brandweer, huisartsen, ambulance, zorginstellingen, enz. vinden de Batenburgers van essentieel belang. Batenburg heeft nu eenmaal een excentrische ligging, en dat stelt hoge eisen aan de bereikbaarheid van Batenburg vanaf de uitvalspunten van die hulpdiensten. Het kan soms van levensbelang zijn dat hulpdiensten Batenburg vlot kunnen bereiken en dat geen rekening hoeft te worden gehouden met obstakels (drempels op de dijk) en belemmeringen (niet-gestroomde, gladde wegen). Voorgesteld wordt om een werkgroep in te stellen die deze problematiek in overleg met de hulpdiensten nader bestudeert. Aanbevelingen zullen vervolgens aan de Gemeente Wijchen worden aangeboden.

Actie- en aandachtspunten Voorzieningen

Probleem / thema	Resultaat	Actie(s)	Partners
1. De onderwijs- en kinderopvang-voorzieningen moeten voor Batenburg behouden blijven	Behoud van de leefbaarheid	Zeker stellen dat peuterspeelzaal en basisschool behouden blijven en dat er daarnaast kinderopvang in Batenburg wordt gerealiseerd, waarbij alle voorzieningen onder één dak komen	Gemeente Wijchen Schoolbestuur De Eerste Stap
2. Bij te lage onderwijskwaliteit kiezen ouders en kinderen voor basisscholen elders	Behoud onderwijsvoorziening en kwaliteit onderwijs	De kwaliteit van het basisonderwijs in Batenburg op peil brengen, zodat de Batenburgers blijven kiezen voor hun eigen basisschool	Schoolbestuur
3. Gemeenschapshuis de Hostert voldoet niet meer aan de eisen van deze tijd	Een dorps huis dat aan hedendaagse en toekomstige eisen voldoet	De Hostert dient, als uitkomst van de lopende discussie, te voldoen aan alle huidige en toekomstige eisen. Daartoe is een eisenpakket vastgesteld	Hostert-bestuur Gemeente Wijchen
4. Nieuwe locatie Hostert en samenwerking daarin met de basisschool	Gemeenschappelijke locatie zodat leefbaarheid geborgd wordt	Zorgvuldig proces lopen om met bewoners en betrokken instanties te komen tot een voor ieder aanvaardbaar plan	Gemeente Wijchen Hostert-bestuur Schoolbestuur
5. De inkomsten van verenigingen lopen achteruit, terwijl de vaste lasten toenemen.	Behoud en betaalbaar houden van het verenigingsleven	Blijvende inzet voor het betaalbaar houden van de sportfaciliteiten/-locaties zodat er door alle inwoners zonder financiële belemmeringen gebruik van kan worden gemaakt	Gemeente Wijchen Besturen sportverenigingen
5. Er is te weinig bekendheid met de (verenigings-)activiteiten in Batenburg	Bekendheid van en betrokkenheid bij alle activiteiten in de stad vergroten	Activiteitenborden aan de invalswegen van de stadskern plaatsen	Besturen verenigingen Gemeente Wijchen
		Aan alle Batenburgers en vooral de nieuwe inwoners een informatiepakket verstrekken over verenigingen en hun activiteiten	Besturen verenigingen Gemeente Wijchen
7. Batenburg heeft lange aanrijtijden voor hulpdiensten.	Bereikbaarheid van Batenburg voor hulpdiensten maximaliseren.	Een werkgroep instellen die de knelpunten onderzoekt en daarover aanbevelingen doet aan de gemeente Wijchen	Hulpdiensten Gemeente Wijchen Leefbaarheidsgroep

Hoofdstuk 7: Bedrijvigheid en economie

Van oudsher was de economische bedrijvigheid in Batenburg voornamelijk agrarisch gericht, waarbij fruitteelt een belangrijke plaats innam. Veel inwoners vonden in de agrarische sector hun werk, maar door mechanisatie en schaalvergroting in de landbouw is dit sterk teruggelopen. Vergelijkbaar met andere kleine kernen, telde Batenburg in de vorige eeuw ook een flink aantal lokale winkelvoorzieningen voor de dagelijkse behoeften. Het geringe aantal inwoners en de alom uitdijende schaalvergroting van na de Tweede Wereldoorlog hebben er toe geleid dat vrijwel al die bedrijvigheid uit het stadje is verdwenen. De laatste kruidenier heeft zo'n 20 jaar geleden voor het laatst zijn deur op slot gedaan.

1. De huidige situatie

De bedrijvigheid in Batenburg bestaat op dit moment uit enkele zeer kleinschalige ondernemingen. De stadskern kent geen agrarische bedrijvigheid meer en ook geen op de dagelijkse behoefte gerichte winkelvoorzieningen. In het buitengebied zijn als van oudsher agrarische ondernemingen actief: melkveehouderijen, akkerbouwbedrijven, boomkwekerijen en fruitteelt. Enkele fruittelers verkopen aan huis hun producten aan passanten. De sector horeca, toerisme en recreatie is verhoudingsgewijs levendig voor zo'n kleine gemeenschap als Batenburg; in het oog springen natuurlijk Uitbaeterij De Vierspong en Vakantieboerderij Het Kuiperke maar de Bed & Breakfast's: De Schuurkerk en Oma Pietje en Galerie Deeltijd zijn het vermelden waard.

2. Mogelijkheden voor de toekomst

Er zijn in de discussie over dit thema allerlei wensen en aanvullingen vanuit de Batenburgse bevolking naar voren gekomen; enerzijds wensen die in de praktijk vrijwel onuitvoerbaar zijn en anderzijds ideeën die op zijn minst nader onderzocht moeten worden. Zo lijkt vestiging van een buurtsuper voor ruim 600 inwoners geen haalbare zaak en zijn grotere bedrijven binnen de kern niet inpasbaar en buiten de kern planologisch niet gewenst. In de historische kern wordt de inpassing van bedrijvigheid bovendien door veel inwoners als problematisch gezien, zeker waar de buitenruimte rondom de woning en zelfs de openbare ruimte bij de bedrijfsvoering wordt betrokken. Voor kleine winkels die gericht zijn op toeristische belangstelling, lijken er zeker mogelijkheden en dat geldt ook voor de horeca.

Voor de agrarische bedrijvigheid, die in het buitengebied is gevestigd, is het belangrijk om een evenwicht te vinden tussen de belangen van de inwoners van Batenburg en het agrarisch bedrijfsbelang. Natuur en landschap zijn beeldbepalend voor het aanzicht van Batenburg. Gewenst is dat agrarische bedrijven daar rekening mee houden, zij zijn immers bepalend voor ontwikkeling, toegankelijkheid, onderhoud en aanblik van het buitengebied. Daarbij kunnen zaken als de winning van alternatieve energie en inhaken op groeiende mogelijkheden op het gebied van toerisme een versterking betekenen voor de agrarische bedrijfsvoering.

3. Benutten van kansen

Stimuleren van kleinschalige bedrijvigheid

De ontwikkeling van bedrijvigheid en de ruimte voor nevenactiviteiten om kleine bedrijven levensvatbaar te maken en te houden is op de eerste plaats een zaak van particulier initiatief. Maar zodra een idee geboren is of een plan gestalte krijgt, moet rekening worden gehouden met wet- en regelgeving. Daarbij speelt met name de gemeente een belangrijke rol omdat die in de meeste gevallen de benodigde vergunningen dient af te geven. Van de gemeente wordt in dit opzicht een ondersteunend en voorwaardenscheppend beleid voor de ontwikkeling van kleinschalige bedrijvigheid, detailhandel, horeca en dienstverlening verlangd. Een goed voorbeeld van wat in dit opzicht kan, is snoepwinkeltje “Het Winkeltje”.

Gelet op het aantal bezoekers dat Batenburg aandoet vooral in de zomermaanden is aanvulling en/of uitbreiding van de horeca-activiteiten of toeristische detailhandel mogelijk. Een theehuis bij de ruïne of een terras aan de Maas zijn mogelijkheden die voor het oprapen liggen. Tevens kan gedacht worden aan het tijdelijk verhuren van lang leegstaande panden aan ondernemers die een winkeltje willen starten of kunstenaars die een openbaar atelier of expositieruimte zoeken. Echter ook hier staat particulier initiatief voorop.

Batenburg-promotie

Batenburg kent veel activiteiten maar iedere activiteit staat wat betreft organisatie en promotie op zichzelf. Hierdoor versnipperd de inzet en energie, worden middelen verspild en wordt de aantrekkingskracht van Batenburg niet optimaal benut. Uit het oogpunt van toerisme en Batenburg-promotie is het gewenst om alle activiteiten die door het jaar heen in Batenburg plaatsvinden als één samenhangend geheel te presenteren. Daartoe zou een activiteitenplatform in het leven geroepen kunnen worden dat ondersteunend werkt op het gebied van organisatie en promotie.

Samenwerking

Uit het oogpunt van recreatie en toerisme zijn er kansen om, bijvoorbeeld, een dagje Batenburg te organiseren waarbij alle aanwezige mogelijkheden benut worden. Te denken valt aan familiedagen, bedrijfsuitjes, teambuildingdagen, enz. Hiervoor kan de samenwerking gezocht worden met het Bezoekerscentrum Land van Heerlijkheden in Leur zodat gecombineerde arrangementen een aantrekkelijk geheel vormen om wat langer in Batenburg en omgeving te vertoeven.

Vanuit regionaal perspectief is een intensievere samenwerking met de omliggende dorpen waaronder: Appeltern, Megen, Ravenstein, Niftrik en Balgoy gewenst. In gezamenlijk vormen deze dorpen een krachtige combinatie om de toerist en recreant langer in de regio

houden zodat meer geprofiteerd kan worden van de economische kans die het groeiend aantal dagjesmensen biedt.

Duurzaamheid

De energienota van de Nederlandse huishoudens wordt steeds hoger. Daarom is het aantrekkelijk om mogelijkheden voor alternatieve opwekking van energie te onderzoeken. Daar lijken, zeker in samenwerking met de agrarische bedrijven in de omgeving, mogelijkheden te liggen. In het verlengde hiervan kan ook gekeken worden naar de mogelijkheden voor gezamenlijk inkoop van zonnepanelen. Wat laatstgenoemd punt betreft is er behoefte aan de nodige voorlichting. Dit kan door één van de te vormen uitwerkgroepen opgepakt worden.

Evenementen

Batenburg kent een aantal beeldbepalende evenementen die het stadje natuurlijk doet voor zijn eigen inwoners maar die vooral ook uitstraling hebben naar buiten toe. Het beste voorbeeld daarvan is natuurlijk de Batenburgse Dag, maar ook de Kermis, het theater op de Ruïne, de atelierroute en de tweejaarlijkse zeskamp hebben een aantrekkingskracht die verder gaat dan Batenbrug zelf. Batenburg is trots op deze evenementen en wil de samenwerking met betrokken instanties graag behouden om continuïteit naar de toekomst toe te kunnen garanderen. Eventuele nieuwe initiatieven voor vergelijkbare evenementen nu en in de toekomst moeten vooral worden gestimuleerd, want wil Batenburg aantrekkelijk blijven als woon- en leefgemeenschap dan moet er natuurlijk ook wat te doen zijn.

Actie- en aandachtspunten Bedrijvigheid en economie

Probleem / thema	Resultaat	Actie(s)	Partners
1. Kleinschalige bedrijvigheid, detailhandel en dienstverlening zijn verdwenen en komen moeizaam van de grond	Stimulans voor versterking van het economisch klimaat in Batenburg	Een gericht voorwaardenscheppend en stimulerend beleid voeren op kleinschalige bedrijvigheid in kleine kernen	Gemeente Wijchen
2. Toeristen die Batenburg aandoen kunnen niet altijd terecht voor een hapje en een drankje.	Aantrekkelijkheid van Batenburg vergroten door verruiming van horecagelegenheden	Mogelijkheden voor horecabezoek verruimen en mogelijkheden daartoe bieden in de vergunning verstrekking	Particulier initiatief Gemeente Wijchen
3. Weinig tot geen winkelaanbod in een toch aantrekkelijke dorpskern	Meer kleinschalige detailhandel of kunstnijverheid	Stimuleren en het verruimen van de mogelijkheden voor het (tijdelijk) starten van kleinschalige detailhandel	Gemeente Wijchen Particulier initiatief
4. Marketing, werving, reclame en promotie voor Batenburgse activiteiten is versnipperd	Batenburg-promotie.	Activiteitenplatform instellen die een gerichte Batenburg promotie oppakken	Middenstand Verenigingsbesturen Leefbaarheidsgroep
5. Veel activiteiten en bedrijvigheid maken onvoldoende gebruik van elkaars aantrekkingskracht	Batenburg arrangementen zodat bezoekers langer in Batenburg verblijven	Samenwerking in promotie en in de creatie van Batenburg-arrangementen en die in samenwerking met het bezoekerscentrum aanbieden aan recreanten	Middenstand Leefbaarheidsgroep Bezoekerscentrum Geldersch Landschap & Kasteelen
6. Historische dorpen langs de Maas versterken elkaar niet of nauwelijks	Regionale economische stimulans	Intensievere samenwerking met de andere historische kernen in de nabije omgeving	Leefbaarheidsgroep Middenstand
7. Mogelijkheid creëren voor gezamenlijke inkoop van zonnepanelen.	Sparen van milieu en portemonnee.	Voorstel uitwerken en overleg met de gemeente of hier voordelen op korte of lange termijn in te behalen zijn	Leefbaarheidsgroep Gemeente Wijchen Leverancier van zonnepanelen
8. Evenementen die Batenburg op de kaart zetten	Behouden en eventueel uitbreiden van het aantal goed georganiseerde en aantrekkelijke evenementen in Batenburg	De samenwerking met de instanties om tot realisatie van de evenementen te komen behouden en nieuwe initiatieven positief tegemoet treden	Verenigingen Leefbaarheidsgroep Gemeente Wijchen Hulpdiensten

Hoofdstuk 8: Recreatie en Toerisme

Recreatie en toerisme leveren voor Batenburg een bijdrage aan de leefbaarheid. Een beetje extra leven in de brouwerij en steeds weer nieuwe gezichten; dat is goed voor de middenstand en stimuleert dat het voorzieningenniveau in Batenburg op peil blijft. Bovendien is het, wat betreft vrijetijdsbesteding, voor de Batenburgers zelf aantrekkelijk om in de eigen omgeving aangenaam te kunnen verpozen. In dit opzicht biedt de stad en zijn omgeving tal van mogelijkheden en kan er nog het nodige worden ontwikkeld. Een goed voorbeeld van dat laatste is: "Het Winkeltje". De bezoekersaantallen laten zien dat dit een echte aanwinst voor het stadje is, die ook door de jongste inwoners erg wordt gewaardeerd. En qua uitstraling mag worden vermeld, dat het door de VVV in de folders is opgenomen als een attractie in de sfeer van het Openluchtmuseum.

1. Havengebied

De haven

Met de uitdieping van de oude rivierbedding van de Maas, de vorming van een schiereiland voor natuurontwikkeling en de aanleg van een nieuwe jachthaven heeft Batenburg er een voorziening van formaat bij gekregen. De toeristisch-recreatieve invulling moet echter nog voor een deel gestalte krijgen. De mogelijkheid om een partyboot in de haven aan te leggen (Batenburg als bestemming voor uitstapjes) moet verder worden uitgewerkt. In ieder geval moeten de haven en het havengebied een zo groot mogelijke gastvrijheid uitstralen, ook voor passanten bewoners die geen ligplaats in de haven hebben. Zo zal de toegangsweg tot de haven heringericht moeten worden, waarbij tevens aandacht wordt geschonken aan voldoende parkeermogelijkheden. Onderlangs de haven in de richting van De Bleek kunnen nog een aantal zitbanken worden bijgeplaatst. Een mooi wandelpad van de haven richting het strandje en het daarachter gelegen natuurgebied biedt de mogelijkheid om op bescheiden schaal te flaneren en verbindt de twee gebieden om een meer natuurlijke wijze met elkaar.

Het Voetveer

Veel toeristen die Batenburg bezoeken zijn fietsers die dankbaar gebruik maken van het voetveer dat in de zomerperiode heen en weer vaart tussen Batenburg en Demen. Het voetveer is voor veel Batenburgers en bezoekers een attractie op zich, even naar de overkant, uitwaaien op het water en een loopje of fietsroute aan de andere kant van de Maas. Kortom het voetveer is een belangrijke verbinding die de aantrekkelijkheid en leefbaarheid van Batenburg ten goede komt. Er is Batenburg dan ook veel aan gelegen om het voetveer te behouden. Om die reden is de toerit tot het voetveer inmiddels hersteld na een eerdere foutieve constructie. Ook is een fatsoenlijk verblijf op de wal voor de schipper gewenst zodat die op een goede manier de beide oevers in de gaten kan houden.

De Bleek

De Bleek, veelal aangeduid als picknickplaats, is een openbare ruimte, een historische plek gelegen op het puntje van de oeverwal langs de Maas. Het oude karakter van ontmoetingsplaats ter verpozing aan de Maas zou moeten worden hersteld. Intussen is het al wel het startpunt geworden voor “natuurwandelingen langs de Maas”. De cultuurhistorische waarde van deze bijzondere plek zou kunnen worden versterkt door het plaatsen van bijvoorbeeld een kunstwerk.

2. Het strand en toegang tot Liendense Waard

Één van de voorzieningen die zou worden gerealiseerd na uitdieping van de Oude Maas is een zandstrand aan de noordzijde van de jachthaven bij het kunstwerk van de bomen. De aanleg hiervan heeft tot nu toe op zich laten wachten terwijl het juist een plek is die voor Batenburg enorm veel potentie heeft. Van verschillende kanten en vooral vanuit de jeugd is aangedrongen om op korte termijn een flinke hoeveelheid zand aan de waterkant te storten. Op die manier kan sprake zijn van een serieus strand daar waar het nu een met distels begroeide oever is die naar het water toe modderig is en verre van gastvrij.

Een verdere invulling en doorontwikkeling van deze plek kan gestalte krijgen door vanaf het strand naar de overkant toe een trekvlot (voetgangerstrekpunt) te realiseren en een natuurspeelplaats aan te leggen. Op die manier wordt het volwaardige speel- en ontspanningsplek voor de Batenburger die tegemoet komt aan de plannen zoals die van origine bedoeld waren. Het verlichten van de afrit en de parkeergelegenheden bij de toegang tot het natuurgebied en het strandje is op korte termijn gewenst. Ook het plaatsen van afvalbakken zal de leefbaarheid en uitstraling van deze plek ten goede komen.

3. De ruïne

De kasteelruïne is, ook uit het oogpunt van recreatie en toerisme, een prachtige locatie, gelegen net buiten de Batenburgse “muren” waar Batenburgers ook graag voor uiteenlopende doeleinden zelf gebruik van zouden willen maken. Het is een uitstekende plek voor groepsactiviteiten. Maar het monument is slechts bij uitzondering toegankelijk en voor die toegankelijkheid moet dan meestal ook nog eens flink worden betaald. Aan de andere kant is het ook een kostbare locatie waar Batenburg zuinig op moet zijn. De instandhouding van dit monument kost veel geld en het is het overwegen waard om te bekijken of door de organisatie van of betrokkenheid bij evenementen en culturele manifestaties een substantiële bijdrage aan de instandhouding en exploitatie van de ruïne kan worden geleverd.

4. Wandelen

Bij de Batenburgers is er een sterke behoefte aan struin- en wandelpaden vanuit de kern naar het buitengebied van Batenburg. Goede bewegwijzering of informatieborden maken de wandelpaden ook toegankelijk en vindbaar voor toeristen en mensen van buiten. Het heeft

de voorkeur om bestaande natuurgebiedjes (Laakse Bos, Eendenkooi, enz.) door de aanleg van wandelpaden (bijvoorbeeld langs de randen van de weilanden/akkers) met elkaar te verbinden. Bovendien zou een koppeling tot stand moeten worden gebracht met andere wandelroutes in de ruimere omgeving, zoals het wandelpad aan de overkant van de Maas en de wandelpaden in de omliggende dorpen. Als voorbeeld van aan te leggen wandelroutes en te herstellen oude verbindingsspaden kan gedacht worden aan:

- wandelpad tussen tennispark en de Laaksestraat (parallel aan de dijk);
- wandelpad langs de Maas met aansluiting op het Laakse Bos;
- wandelpad langs dijk naar de Laaksestraat (door het Laakse bos);
- verbinding tussen haven en natuurgebied voor wandelaars en voetgangerstrekpont;
- wandelpad van de eendenkooi naar Bergharen.

Één van de prachtige wandelpaden die in samenwerking met de Stichting Geldersch Landschap en de Vereniging Streekbeheer Rijk Maas en Waal (Boerenwandelpaden) hopelijk aangelegd wordt is al duidelijk in beeld: achter de tennisbanen langs door de velden naar de Bergharensstraat, richting Eendenkooi, voor het hek rechtsaf door de velden, naar het bruggetje over de wetering en daar aansluitend op het al bestaande wandelpad van het Geldersch Landschap in Bergharen.

5. Informatie & promotie

Om meer informatie te kunnen verstrekken over de monumentale, toeristische en recreatieve mogelijkheden die Batenburg te bieden heeft wordt voorgesteld om gebruik te maken van QR-codes. Daarnaast is het zinvol om mede inhakend op een intensievere regionale samenwerking zoals benoemd in het voorgaande hoofdstuk om op toerisme nadrukkelijker samen te werken met de nabijgelegen Maasvestingsteden Megen en Ravenstein. Hierbij kan gedacht worden aan informatie-uitwisseling, gemeenschappelijke promotie en het realiseren van een gecombineerde stedentocht of fietsroute.

Actie- en aandachtspunten Recreatie en Toerisme

Probleem / thema	Resultaat	Actie(s)	Partners
1. De toeristisch-recreatieve invulling rondom de nieuwe jachthaven is nog niet afgerond.	Stimulering van de attractiviteit en verhoging van de gastvrijheid	De uitstraling van de haven verbeteren door het treffen van een aantal herinrichtings- en ontwikkelingsmaatregelen.	Rijkswaterstaat Gemeente Wijchen W.S.V. 't Haventje
2. De in het vooruitzicht gestelde aanleg van een zandstrand aan de uitgediepte Oude Maas is nog niet gerealiseerd.	Het voorzien in waterrecreatiemogelijkheden	Aanleg van het zandstrand aan de haven met daarbij een aantal voorzieningen voor de jeugd	Rijkswaterstaat W.S.V. 't Haventje Gemeente Wijchen
3. Voetveer handhaven als trekpleister voor Batenburg	Bereikbaarheid over water en de recreatieve waarde van een voetveer handhaven	Toerit tot het voetveer verbeteren (inmiddels gebeurt) en een goede plek voor de schipper op de wal	W.S.V. 't Haventje Exploitant Uiterwaarde
4. De Bleek is als openbare ontmoetingsplek in onbruik geraakt	De bleek als rustige recreatieve plek en ontmoetingsplaats weer in eren herstellen	Herinrichting van De Bleek als ontmoetingsplek. Aankleding mede gestalte geven door het plaatsen van bijvoorbeeld een kunstwerk	Gemeente Wijchen
5. Ruïne is een trekpleister van formaat maar is slechts zeer beperkt toegankelijk	Gebruik en toegang tot de ruïne vergroten	Naast een ruimer gebruik van de ruïne voor Batenburgse activiteiten het periodiek openstellen van de ruïne met begeleide rondleidingen	Stichting Geldersch Landschap & Kasteelen
6. De ruïne is een kostbaar monument; de kosten van instandhouding zijn hoog	Instandhouding kasteelruïne	Nagaan of door de organisatie van of betrokkenheid bij evenementen en culturele manifestaties financiële bijdragen kunnen worden gegenereerd	Stichting Geldersch Landschap & Kasteelen
7. Wandelen op de openbare weg langs uitvalswegen is gevaarlijk	Het creëren van aaneensluitende veilige wandelroutes in een natuurlijke omgeving	Aanleg van een aaneensluitend wandelpadennetwerk Verbeteren van de informatie en bewegwijzering van de wandelpaden	Stichting Geldersch Landschap & Kasteelen Streekbeheer Maas en Waal Gemeente Wijchen Grondeigenaren
7. Informatie over Batenburgse monumenten en bezienswaardigheden kan worden uitgebreid en gemoderniseerd	Batenburg-promotie.	Mogelijkheden nagaan van digitalisering van informatie over Batenburgse monumenten en bezienswaardigheden middels QR-codes.	Batenburgs Erfgoed Leefbaarheidsgroep
8. Samenwerking tussen de verschillende Maasvestingsteden is beperkt.	Batenburg-promotie.	Informatie-uitwisseling en toeristische samenwerking met nabijgelegen Maasvestingsteden Ravenstein en Megen.	Leefbaarheidsgroep Gemeente Wijchen

Hoofdstuk 9: Verkeer en vervoer

Batenburg heeft een tamelijk geïsoleerde ligging en is op sommige momenten, denk aan gladheid en mist, lastig bereikbaar. Andersom is de bereikbaarheid van de buitenwereld vanuit Batenburg dan evenzeer een probleem. De kern heeft drie uitvalswegen: de Maasdijk naar Appeltern, de Bergharensestraat richting Bergharen en Horssen en de Maasdijk richting Wijchen die zich enkele honderden meters buiten de bebouwde kom splitst in de Gordenaars en de Liendensedijk. De Bergharensestraat en De Gordenaars/De Dreef zijn B-wegen met alle beperkingen van dien. De meeste zorg van de Batenburgers gaat uit naar de onveiligheid van de uitvalswegen, vooral voor de kinderen die met de fiets naar school gaan.

1. Verkeer en verkeersveiligheid

Autoverkeer

Er wurmt zich nogal wat doorgaand verkeer door de straten van Batenburg. Dat levert veel overlast op en soms ook ronduit gevaarlijke situaties, waarbij dan vooral het vrachtverkeer de boosdoener is. Voor de veiligheid van de inwoners en het voorkomen van schade aan monumentale panden is het daarom beter als vrachtverkeer dat geen bestemming heeft in Batenburg via een omleiding over de Hoef uit de bebouwde kom wordt geweerd. Ook zijn snelheid remmende maatregelen zoals op de stadswal gewenst om sluipverkeer door de bebouwde kom naar de toekomst toe te weren.

Bij winterse omstandigheden komt het regelmatig voor dat verbindingswegen naar en van Batenburg af, zoals de Dreef, vanwege de gladheid worden afgesloten voor het verkeer. Hierdoor is Batenburg moeilijk bereikbaar of enkel bereikbaar met een flinke omweg. Door het aanwijzen door de Gemeente van een plaatselijk bedrijf om bij winterse omstandigheden de belangrijkste wegen sneeuw- en ijsvrij te maken is er al veel verbeterd. Dit beleid kan hier en daar echter nog worden aangescherpt/uitgebreid.

Op de Maasdijk tussen Batenburg en Niftrik (Hoogeerd) zijn, willekeurig en niet goed aangegeven, drie verschillende types (16 in totaal) snelheid remmende verkeersdrempels aangebracht. Deze kunnen worden “genomen” met verschillende snelheden. Dat kan voor automobilisten en hun passagiers en medeweggebruikers (denk aan te laat afremmen en schrikreacties) gevaarlijke situaties opleveren. Ook aangepast vervoer (zoals ambulances e.d.) heeft hier hinder van. Ter verhoging van de verkeersveiligheid wordt daarom voorgesteld om alle drempels op de Maasdijk tussen Batenburg en Niftrik (Hoogeerd) even laag te maken.

De Gordenaars, De Dreef, Bergharensestraat, en Wethouder Bankenstraat hebben slechts de status van B-weg en zijn te smal om twee auto's op normale snelheid onder alle omstandigheden elkaar te laten passeren. Bovendien worden deze wegen begrensd door lager liggende bermten met daarin veel kuilen, wat met name voor fietsers gevaarlijke

situaties op kan leveren. Deze bermen worden periodiek met puin/semiverharding gevuld, maar dit wordt er binnen de kortste keren weer uitgereden. Om de verkeersveiligheid voor alle weggebruikers, maar zeker voor fietsers, te verbeteren wordt daarom voorgesteld om de bermen van de genoemde wegen te verharderen met behulp van graskeien. Een andere optie is om voor de lange termijn de Gordenaars/Dreef qua status te verhogen naar ontsluitingsweg omdat dit de meest gebruikte verbinding is vanuit Wijchen en de A50 naar Batenburg.

Fietsroutes

Fietsen over de dijk is vanwege de menging van snelverkeer en langzaam verkeer niet zonder gevaar. Fietsers die nu via Niftrik naar Wijchen willen rijden zijn gedwongen om vanaf het einde van het fietspad langs het natuurgebied onderlangs de dijk, over de dijk zelf te gaan fietsen. Daarom wordt voorgesteld om het bestaande fietspad door te trekken naar Hoogerd.

Er is duidelijke behoefte aan een veilige fietsroute tussen Batenburg en Wijchen die goed verlicht is. Zodat de jeugd niet over de (onveilige) Gordenaars en de Dreef naar school hoeft te fietsen. Er is een fietspad dat onder de A50 door naar Wijchen leidt, maar dit pad ligt nogal eenzaam en afgelegen en is slecht verlicht. Met name in de wintermaanden is dan sprake van een onveilige verbinding. Ook is er behoefte aan een goede en veilige fietsroute tussen Batenburg en Druten.

2. Openbaar Vervoer

Veel inwoners van Batenburg, met name de schoolgaande jeugd, ouderen en degenen die geen rijbewijs hebben, zijn voor hun mobiliteit afhankelijk van het openbaar vervoer. Daarom staat voorop dat de Buurtbus moet blijven rijden. Bovendien zou de dienstregeling moeten worden aangepast voor een optimale dienstverlening (zoals we bij het Hoofdstuk Batenburgse Jeugd al hebben gezien). Tenslotte zou gezorgd moeten worden voor een goede aansluiting tussen de buurtbus Wijchen en de buurtbus in Appeltern waardoor ook het westelijke deel van Maas en Waal goed bereikbaar wordt per openbaar vervoer.

3. Parkeren

Parkeren binnen de bebouwde kom van Batenburg is vanwege de smalle straten en het aanwezige straatmeubilair niet altijd even gemakkelijk. Oplossingen daarvoor liggen echter niet voor het oprapen. Enkele situaties vragen bijzondere aandacht. Aan het eind van de Polshof/Bredenhof mag maar aan één kant van de weg geparkeerd worden. Doordat er veelvuldig fout geparkeerd wordt, ontstaan er problemen voor andere parkeerders en treden er onveilige situaties op door onvoldoende zicht. Deze situatie kan deels het hoofd worden geboden door op de plek van het bloemperk aan de Bredenhof parkeerplaatsen aan te leggen. Eerder werd al aangegeven dat bij herinrichting van de toegangsweg naar de jachthaven parkeerplaatsen zouden moeten worden aangebracht. Ook wanneer het

Gemeenschapshuis naar elders binnen het stadje zal worden verplaatst, zullen de nodige parkeervoorzieningen en -maatregelen moeten worden getroffen. Gelet op het vorenstaande is het wenselijk om voor Batenburg een parkeerplan op te stellen.

CONCEPT

Actie- en aandachtspunten Verkeer en Vervoer

Probleem / thema	Resultaat	Actie(s)	Partners
1. Doorgaand vrachtverkeer veroorzaakt problemen binnen de bebouwde kom.	Verbetering van de leefbaarheid door verhoging van de verkeersveiligheid	Het vrachtverkeer zonder bestemming in Batenburg wren uit de bebouwde kom.	Gemeente Wijchen Veilig Verkeer Nederland
2. Snelheid binnen de bebouwde kom is vaak nog te hoog	Verkeersveiligheid verbeteren	Snelheid remmende maatregelen binnen de bebouwde kom uitbreiden en/of aanscherpen	Gemeente Wijchen Veilig Verkeer Nederland
3. Bij slechte weersgesteldheid (vooral gladde wegen) is bereikbaarheid van en vanuit Batenburg slecht	Bereikbaarheid verbeteren	Het uitbesteden van gladheidsbestrijding en onderhoud van wegen aan lokale partijen verder uitbreiden en aanscherpen	Gemeente Wijchen
4. De variëteit aan verkeersdrempels op de Maasdijk tot Hoogeed levert gevaarlijke situaties op	Verhoging verkeersveiligheid.	De verkeersdrempels op de dijk van Batenburg naar Niftrik een uniforme uitvoering geven	Gemeente Wijchen
5. De Gordenaars, Bergharensestraat, Wethouderbankenstraat en De Dreef zijn onveilige verbindingen en het onderhoud schiet tekort	Verhoging verkeersveiligheid	De berm van de Gordenaars, Bergharensestraat, Wethouder Bankenstraat en De Dreef voorzien van graskeien of andere verharding	Gemeente Wijchen
6. Belangrijkste toegangsweg en ontsluiting van Batenburg is een B-weg	Vergroten verkeersveiligheid, bereikbaarheid en verminderen periodiek onderhoud	Verhogen van de status van de Gordenaars en De Dreef tot ontsluitingsweg waardoor verbreding van de weg mogelijk wordt	Gemeente Wijchen
7. Het fietsverkeer via Niftrik naar Wijchen is gedwongen om over een grote afstand de onveilige dijk te volgen	Verhoging verkeersveiligheid	Voor veilig fietsverkeer via Niftrik naar Wijchen moet het fietspad onderlangs de dijk worden doorgetrokken naar Hoogeed.	Gemeente Wijchen
8. Buurtbus Wijchen en buurtbus Appeltern sluiten niet op elkaar aan	Aansluiting van busverbindingen zodat heel Maas en Waal bereikbaar is per openbaar vervoer	Om Maas en Waal goed bereikbaar te maken met het openbaar vervoer de buurtbus Wijchen en Appeltern op elkaar aan laten sluiten	Hermes / Breng
9. Parkeergelegenheid Polshof/Bredehof levert problemen op; ook elders zijn parkeerproblemen of zijn parkeervoorzieningen nodig	Verruiming parkeergelegenheid voor inwoners en bezoekers.	Parkeerplan opstellen	Gemeente Wijchen

Hoofdstuk 10: Openbaar groen en natuur in Batenburg

1. Onderhoud openbaar groen

Met betrekking tot het onderhoud van het openbaar groen zijn door de inwoners aspecten naar voren gebracht die op korte termijn kunnen worden aangepakt en opgelost maar ook zaken die wat meer tijd zullen vergen.

Achterstallig onderhoud

Voor de korte termijn en snel oplosbaar is er achterstallig onderhoud op enkele plaatsen zoals: op het pleintje in de oude kloostertuin, het groen rondom de tennisbaan, de struiken langs de Hoefweg, onkruid in de straten van de stadskern en het onderhoud van de fietsenstalling nabij het Bataviaterrein. Dit, in combinatie met het onderhoud (overhangend groen) bij het voetpad langs het hertenkamp en overhangend (particulier) groen langs openbare wegen.

Onderhoudsprogramma's

Voor meer inzicht in de staat van onderhoud is door een aantal mensen gevraagd om inzage te verschaffen in de concrete onderhoudsprogramma's. Dan kan samen met de gemeente worden gekeken naar de wensen die vanuit de Batenburgse bevolking naar voren worden gebracht. In dit verband is ook de vraag gerezen op welke wijze de werkzaamheden worden aanbesteed en uitgevoerd én welke voorwaarden hieraan ten grondslag liggen? Met deze kennis ontstaat meer begrip voor de gang van zaken en wordt het voor de inwoners ook gemakkelijker om zaken af te stemmen en te signaleren.

Polshof en Bredehof

Over de in de Polshof en Bredehof gelegen groene veldjes en het onderhoud daarvan wordt door de aanwonenden verschillend gedacht. Sommigen vinden ze te groot, anderen juist te klein. Sommigen geven aan dat er te weinig bomen staan, anderen vinden juist dat er teveel staan (met name op de erfgronden). Onduidelijk is of de onderhoudstoestand van het groen hier direct betrekking heeft op bovenstaande ideeën, of dat andere factoren een rol spelen, zoals het parkeren. Het voorstel is om de problematiek met de direct omwonenden verder in beeld te brengen, waarbij ook het (speel-)bosje en de ruimte rondom de tennisbaan kunnen worden betrokken. Daarbij kan met de Gemeente worden nagegaan of privatisering van openbaar groen hier een optie is.

Bermen

Bermen zijn ook onderdeel van het openbaar groen. Veel inwoners zouden graag zien dat (gedeelten van) bermten, ter verfraaiing en vanwege de biodiversiteit, in worden gezaaid met kruiden, weide- en akkerbloemen, enzovoort. Daarnaast wordt er op aangedrongen om het tijdstip van maaien van bermten zorgvuldiger te kiezen. Enerzijds wordt gevraagd om niet te vroeg te maaien (maar pas na de bloei), anderzijds om op een aantal plaatsen rekening te

houden met evenementen in de stad. Dus bijvoorbeeld niet maaien daags voor de Batenburgse dag. Ook dit onderdeel moet worden besproken met de gemeente waarbij de gehanteerde beleidslijn duidelijk moet worden.

2. Natuurgebieden

Rondom Batenburg liggen verschillende grotere en kleinere natuurgebieden. Deze zijn veelal eigendom van De Domeinen en worden beheerd door de Stichting Geldersch Landschap & Kasteelen. Afhankelijk van het betreffende gebied en de eigendomssituatie formuleert de beheerder beleid voor onderhoud en toegankelijkheid van deze gebieden. Verder worden de onderhoudsregels ook bepaald door de functie van het gebied en door de (beschikbare) middelen die het Geldersch Landschap heeft. Waar mogelijk maakt het Geldersch Landschap graag gebruik van de inzet van vrijwilligers.

Het Laakse Bos

Het Laakse Bos is een klein bosperceel ingesloten tussen Laaksestraat, Wethouder Bankenstraat en het stuk Maasdijk dat vroeger bekend was als "Draai van de wiel". Momenteel is het bos tamelijk verwilderd en ontoegankelijk; het heeft wel een belangrijke functie voor flora en fauna in de directe omgeving. In overleg met het Geldersch Landschap zal verkend moeten worden welke mogelijkheden er zijn om het bos te ontsluiten; wellicht dat de inzet van vrijwilligers een positieve bijdrage kan leveren op het te nemen besluit. Het Laakse Bos kan dan worden opgenomen in de aanliggende wandelroutes.

De Eendenkooi

De eendenvangst behoorde tot de heerlijke rechten van de heer van Batenburg. Voor deze vangst werd een eendenkooi aangelegd, meestal op de laagste en natste plekken (vaak kwelplaatsen, die in de winter niet bevroren en dus eenden aantrokken) in het buitengebied. Ze lagen meestal een eind van de bebouwing af, omdat rust een belangrijk element was/is in een eendenkooi; zonder rust geen eenden. Die rust wordt gewaarborgd door het in de wet vastgelegde Afpalingsrecht: "binnen een cirkel van 200 Rijnlandse Roeden (= 753 m) vanuit het midden van de kooi is het verboden de rust van de kooi op enigerlei wijze te verstoren". Daardoor is een eendenkooi met directe omgeving een gebied waar veel dieren ongestoord kunnen huizen en is er dus vaak een rijke fauna. Het is een uitdrukkelijke wens van de Batenburgers om de Eendenkooi te behouden en voor het publiek toegankelijk te houden.

De Liendense Waard

Met de uitdieping van de oude Maasbedding in 2010 is op de Liendense Waard een natuurgebied ontstaan, dat zich feitelijk nog moet ontwikkelen. Ook dit gebied is in beheer bij het Geldersch Landschap, dat nog in gesprek is met diverse partijen om tot een uitgebalanceerd beheerplan te komen. Voor de inrichting is een cultuurhistorische variant gekozen, waarin herstel van het Maasheggenlandschap en de relatie met het historische stadje Batenburg centraal staan.

Voortvloeiend uit een - periodiek - overleg tussen Gelders Landschap en inwoners kunnen inrichting en gebruik van het gebied geëvalueerd en aangepast worden. Inmiddels is er een groepje vrijwilligers regelmatig actief om onderhoudswerk te verrichten in het gebied. Ook is aangesloten bij de jaarlijkse grote (landelijke) “schoonmaakdag” in maart om met deze groep het gebied te ontdoen van het drijfvuil als gevolg van de hoge waterstanden in de winterperiode.

Tenslotte verdient het aanbeveling om de rijkdom aan natuurgebieden en biotopen rond Batenburg meer bekendheid te geven. Dat zou kunnen door het vervaardigen van een natuurgebiedenfolder waarbij ook een overzicht kan worden opgenomen van de wandel en fietspaden in de nabije omgeving. De verspreiding daarvan kan lopen via lokaal te creëren informatiepunten en via het Geldersch Landschap.

CONCEPT

Actie- en aandachtspunten Openbaar Groen en Natuur in Batenburg

Probleem / thema	Resultaat	Actie(s)	Partners
1. Er is regelmatig sprake van achterstallig onderhoud van het openbaar groen in en rond de stadskern	Handhaven van een schone en aangename leefomgeving	Achterstallig onderhoud van het openbaar groen in en rond de kern zal met spoed moeten worden aangepakt en dient zoveel mogelijk te worden voorkomen	Gemeente Wijchen
2. Het is niet duidelijk welk beleid door de gemeente wordt gevolgd bij het onderhoud van openbaar groen	Het voorkomen van achterstallig onderhoud	Openbaarheid geven aan (het tot stand komen van) het onderhoudsprogramma voor openbaar groen waardoor mogelijkheid tot afstemming en signalering ontstaat	Gemeente Wijchen
3. Nut en vormgeving van de groenvoorziening op de Polshof/Bredenhof leveren verschillende inzichten op bij de bewoners	Het opheffen van onwenselijke/onveilige situaties	Overleg met de aanwonenden om een goed inzicht in het probleem te krijgen alvorens concrete maatregelen kunnen worden voorgesteld.	Gemeente Wijchen
4. Gevraagd wordt om wegbermen in te zaaien met kruiden-/en bloemenmengsels en het periodieke onderhoud van die bermen op de bloei en op evenementen in en rond de stad af te stemmen	Verfraaiing leefomgeving en een bijdrage leveren aan de biodiversiteit	Opnemen in het Groenvoorzieningsprogramma	Gemeente Wijchen
5. Het Laakse Bos leent er zich voor om in een wandelroute te worden opgenomen	Uitbreiding van de wandelmogelijkheden	Het Laakse Bos ontsluiten en opnemen in bestaande en aan te leggen wandelroutes	Stichting Geldersch Landschap & Kasteelen
6. De Eendenkooi is een aantrekkelijke plek om op te nemen in een wandelroute	Toegankelijk houden van de Eendenkooi	De Eendenkooi, rekening houdend met de eisen van het kooikersbedrijf, voor het publiek toegankelijk houden	Stichting Geldersch Landschap & Kasteelen
7. Bij de ontwikkeling van de Liendense Waard is een nadrukkelijke relatie gelegd met de historische stad	Recht doen aan de cultuurhistorische ontwikkelingsvariant	Middels een - periodiek - overleg tussen Geldersch Landschap en bewoners van Batenburg het gebruik van de Liendense Waard evalueren en bijstellen	Stichting Geldersch Landschap & Kasteelen
8. Over de rijkdom aan natuurgebieden en biotopen is weinig bekendheid	Betere en meer toegankelijke informatie over de natuurgebieden	Natuurgebiedenfolder in combinatie met informatie over fiets- en wandelpaden vervaardigen en verspreiden via te creëren informatiepunten.	Stichting Geldersch Landschap & Kasteelen Leefbaarheidsgroep